

már bőven tárgyalták őket. Stílus tekintetében is a legkiválóbbak közöttük azok, amelyek az Istenanya ragyogó szépségét ünneplik.

A harmadik említendő mozzanat az, hogy a középkori imádkozót jellemzi a nagy *bizalom* és rendíthetetlen hit az *imádság hathatós erejében*. Ezt a vonást azonban meg kell különböztetnünk népies, babonás elfajulásától, midőn egyes szövegeknek okatlanul csodás erőt tulajdonítanak. A minden imádságból kicsendülő gyermeki bizodalmat értjük itt. Ez a bizodalom Isten mindenhatóságára és jóságára támaszkodik. S míg a kemény önmegtagadás szelleme úgy tünteti föl a középkori embert, mintha a kegyelmi életben is minden eredményt a maga győzhetetlen akaraterejével iparkodnék kivívni, addig ezzel párhuzamosan az őszinte hit Istenre-ráhagyatkozását is állandóan szemlélhetjük benne. Ez magyarázza meg egyes imádságok előtt az azoknak hathatós voltáról tett, sokszor meglepően kategórikus kijelentést is, milyenek: «Valamely ember halálának idején megolvassandja avagy megolvastatja, tehát kétség nélkül mennyországba megyen» (Peer-k. 229. l.); vagy Peer-k. 250. l., Gömör-k. 15. l., Thewrewk-k. 185. l., Kriza-k. 68. l.; s különösen jellemző a Thewrewk-k. 59. lapján: «Légy bizodalmas, valamikor ez imádságokat olvasod, mert meghallgattatol (mindabban :) valamit tudsz kérni te *üdvösségedre, de nem egyéb*re». Igen éles a kifejezés-módja a Thewrewk-kódex latin imádságfeliratának (46. l.); magyarul így hangzik: «Aki az alábbi könyörgést áhitattal és töredelmes szívvel elimádkozza, az nem kárhozik el, még ha tulajdon kezével feszítette volna is keresztre Krisztust vagy az összes vértanukat és apostolokat megölte volna is!» Csakhogy a merésznek látszó kijelentés élet itt is, mint sok más esetben, elveszi az a körülmény, hogy az utánuk következő imádság a tökéletes bánat felindítására szolgál és így a lelket valóban alkalmassá teheti a mennyország elnyerésére, mit a cím oly bizonyosan ígér.

A középkori imádságokban benne van a középkori ember lelke. És az imádság és a lélek is egyszerű, a naivitás bájával behamvazott, gazdag, finom és telt.

László Vince.

SZERELMI UNNEP.

Lenau.

*Pacsirta kúszik egyre zengőn
A dal remegő fonalán :
Illat özöne leng az erdőn,
S kórusok hangja szól a fán.*

*Oltárok állnak fénybe vonva,
Ameddig csak ellát szemed,
S a szív harangként zengve-bongva
Hírdet szerelmi ünnepet.*

*Smaragd-csillárokon e dómban
Rózsákat gyújt a kikelet,
S viszik repesve, áradóan
Áldozatukat a szívek.*

Havas István.